

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 122 (3568) szám

KERESZTÉNY POLITIKA, NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Angol módszer

Borzalommal olvastuk az újságokban az angol módszer pusztításait a magyar városok ellen. Nemcsak az újságok, hanem a bombázott városokban járt szemtanúk is elmondották, mily kegyetlen módszerekkel dolgoznak az angolszász terroristák. De mi eddig csak hírből hallottuk s szánakoztunk vérző vagy gyászoló magyar testvéreinken. De ma közvetlen közelünkbe érkeztek a gyilkosok.

A szép napsütéses júniusi délelőttbe belesivított a légvédelmi sziiréna jajongása, jelezvén, hogy itt vannak a gyilkosok. Nagyvárad közönsége nagy letkierejéről tett tanúbizonyságot. Mikor kikerült az óvóhelyekről, megvetéssel és felháborodással telt meg szíve az angolszász gyilkos módszer ellen. Most mi is látjuk, hogy a gyilkosok valóban egyszerű munkásemberek életére törnek, nem kímélnek betegeket, nekik csak egy a fontos, hogy önző céljuk szolgálatára legázoljanak mindenkit. Már csak arra törekzenek a gyilkos angolszász bandák, hogy minél több embert elpusztítsanak, hogy aztán — ha győznének — ők uralkodjanak a földet.

Angolszász források igyekeznek hangsúlyozni, hogy csak hadicélpontokat támadnak. Nagyvárad közönsége a mai napon megítélhette, mit jelentenek az ilyen angolszász blöffök. Az utcán pár nap óta láthatjuk a plakátot a verző kezű kisgyermeket, aki felénk mutatja öszerezonsolt kezét. A plakát felirása: En is hadicél vagyok? Ma megismertük nálunk is, hogy asszonyok, ártatlan gyermekek ellen tör az angolszász gyilkosok dühe. Ezt a kegyetlenséget soha nem tudjuk elfelejteni az angolszászoknak. A történelem az emberi élet határáig mindig a legnagyobb elítéléssel fogja majd emlegetni ezt a módszert. Lelkiületükre jellemző, hogy nemcsak azok ellen hadakoznak már, akik kezdetül fogva ellenük foglaltak állást, hanem azokat is kegyetlenül gyilkolják, akik ebben a borzalmas háborúban szövetségeseik voltak és miattuk vérezték el. Franciaország ellen intézett nagy légitámadás is bizonyosság arra, hogy nincs ezekben emmi erkölcsi érzék s valóságos szadizmussal nézik az ártatlan polgári lakosság szenvedését. Szadisták akarnak uralkodni a világon! Még elképzelni is szörnyűség, hát még szolgásgukban görnyedve élni! Ezért éppan az ilyen bombatámadások mindjobban megacélozzák lelkiérőnkét és szent fogadást teszünk szívünkben, hogy minden erőnkkel öszeszedve csak arra törekszünk, hogy megakadályozzuk a gyilkosok győzelmét. Addig harcolunk, amíg fel nem virrad reánk a megváltó győzelem napja, mert győzelem nélkül a gyilkosok keze alatt elpusztulunk.

A győzelemig pedig minden erőnkkel öszeszedve, testvériségben megszoritjuk egymás kezét. Odahajolunk szenvedő testvéreink fölé és részvevő szívvel megmozgatjuk szenvedő, fájdalmas homlokukat. Megnyitjuk szívünket, megnyitjuk erszényünket. Most szemünkkel látjuk a szenvedő testvéreinket s talán

Nagyvárad hősie lélekkal viselte el az angolszász terror-támadást

Testvéri szívek dobbannak össze a veszély idején

A polgármester nyilatkozata és felhívása a város lakosságához

Dr. Gyapay László helyettes polgármester a következő nyilatkozatot tette a sajtó számára.

— Sajnos, az angolszász légiterror Nagyváraddal sem tett kivételt, bekövetkezett a város ellen az első bombatámadás. Végigjártam a bombázott területeket és megállapítottam, hogy a lakosság fegyelmetlenül viselkedett a válságos percekben: a riasztó jelre levonultak a légoltalmi óvóhelyekre és ennek köszönhető, hogy az áldozatok száma aránylag nem nagy.

A tapasztalat azt igazolja, hogy akik pincékben tartózkodtak, — egy-két olyan eset kivételével, amelyekben teletalálást ért házakat — sértetlenül maradtak, noha fölöttük, mellettük egész épületek omlottak össze. Nyomatékosan felhívom tehát a lakosságot, hogy a mai szomorú tapasztalatokon okulva, légiriadó esetén vonuljanak le a légoltalmi pincékbe.

— Megállapítottam azt is, — folytatta a polgármester, — hogy a romeltakarító és a mentőosztagok mindenütt a legrövidebb idő alatt a helyszínen voltak és odaadással, önfeláldozással teljesítették kötelességüket. A csendőrség, a rendőrség, a katonaság, a leventék és a cserkészek és más mentőosztagok a német katonákkal karöltve elismerést érdemlő munkát végeztek.

A továbbiakban a helyettes polgármester a következő felhívást intézi a kibombázott lakossághoz:

Nagyvárad a légitámadás után

Nagyvárad, június 2. Még nem lehet teljes képet nyújtani a károkról, amelyeket a ma délelőtti légitámadás okozott Nagyváradon. De amint a légi riadó végét ért és végigjártuk a bombázott területeket, a következő megfigyeléseket tehetjük.

Egy keskeny utcában, pontosan az utca közepére hullott a bomba.

— Minden vonatkozásban gondoskodtam a kibombázottak ellátásáról.

1. A Horthy Miklós-ut 36. szám alatt a Notre Dame de Sion, épület alagsorában közkonyha nyílt meg, ahol a kibombázottak meleg ebédet, vacsorát kaphatnak s a gyermekek és gyöngédek tejjelátásban is részesülnek. Ugyanitt étkezőedények is rendelkezésre állnak.

2. Ugyanesek a Notre Dam de Sion épületében igényelhetnek a kibombázottak ruhaneműeket is.

3. A kibombázottak pénzbeli gyorsegélyben is részesülhetnek. Az erre vonatkozó igényt a városháza pénzügyi ügyosztályán (földszint 26.) kell bejelenteni.

4. A kibombázottak elszállásolását a lakáshivatal intézi. Az erre vonatkozó igény bejelentésénél közlendő, hogy az illető kibombázott butort is igényel-e, vagy pedig butorai megmaradtak és azok

elszállítását kéri. A mai nap folyamán csak butorozott lakásokat utal ki a lakáshivatal, mert a lakhatatlanná vált házakban maradt butorok elszállítására ma nem kerülhet sor.

Csak olyan igénylők jelentkezzenek, akiknek lakásai valóban lakhatatlannak ká váltak. A betört ablakok például meg nem indokolják a lakásigénylést.

5. A mérnöki hivatal kiküldöttjei végigjárják a bombázott területeket és megállapítják, hogy mely épületek javíthatók ki s mely épületeket kell lerombolni.

6. A sebesültek ellátásáról a város gondoskodik s amennyiben halálos áldozatok is lesznek, azokat a város hősi halottjának tekintjük s a város költségén gondoskodunk eltemetésükről.

Végül még arra hívja fel a helyettes polgármester a lakosság figyelmét, hogy újabb légitámadás esetén a bombázott házak lakóinak a szomszédok emberbaráti szeretettel siessenek segítségére addig, amíg a hatósági segítség megérkezik.

Nagyvárad hombakárosultak figyelmébe!

Ma a déli órákban a következő hirdetményt adta közzétételre a Közlelemzési Hivatal:

„Bombakárosultak, akiknek élelmiszeregyeik megsemmisültek, jegyigénylésüket a Közlelemzési Hivatal 3-as szobájában jelentsék be. Bejelentés alkalmával a lakáshivatal igazolását hozzák magukkal, hogy lakásuk lakhatatlan.”

A környék lakossága szerencsére óvóhelyre menekült és kisebb sérüléseken kívül senkinek sem történt baja. A szomszédok gyorsan számbavették egymást és megnyugvással állapították meg, hogy nem maradt áldozat a rom alatt. Beszélgettünk a károsultakkal: csodálatos lelki-erőt tapasztaltunk náluk. Hátat adnak az Istennek, hogy épségben maradtak s

szívünk meleg együttérzését szenvedő testvéreink iránt és siessünk újból támogatásukra s aki még nem adott volna, az most feltétlenül adakozzék a bombakárosultak felségélyezésére. Adományokat a Magyar Lapok szerkesztőségében bármikor elfogadjuk erre a célra.

megkezdtek a kiköltözködést a lakhatatlanná vált házakból.

Megérkeznek a mentőosztagok

Egy másik utcában teletalálást ért egy épületet s ez természetesen romokban hever. De a vele szomszédos épületek is súlyosan megrongálódtak. Rövid idő alatt mentőosztagok érkeztek ide és nagy erővel láttak hozzá a romok eltakarításához.

Ahogy tovább haladunk, kis karavánok tűnnek fel az utcákon: hajléktalanná vált családok viszik holmijaitakat ideiglenes szállásaik felé, ahol megvárják, hogy a városi lakáshivatal új otthonokat jelöljön ki számukra. Asszonyokon, gyerme-

keken még a kiállott izalmak nyomai, de valamennyien öntudatosan viselkednek és a visszavétel, sópánkodást sehol sem lehet hallani.

Az üzletük során a légnyomás okozott károkat. Szembeötlő, hogy míg az egyik nagy üzlet valamennyi kirakata bezúzott, tőzomszédságában lévő kisebb bolt kirakatainak üvegtáblái teljesen épek, s odébb a harmadik kereskedésben még az árucikkeket is felforgatta a légnyomás szeszélyes játéka. Mindenütt buzgó s teljes nyugalomban folyik az üvegserepek eltakarítása s az élet igyekszik tovább haladni a maga útján.

Nagy eréllyel vette ki részét a mentési munkálatokból a német katonaság is

Odébb kordonnal találjuk magunkat szemben. Katonák, rendőrök és más hivatalos szervek hazatanácsolják az embereket. Nem kíváncsiság hozta őket, hanem tudomást szerezvén arról, hogy mely városrészeket érte a bombatámadás, igyekeztek hozzátartozóik iránt érdeklődni és esetleg segítségükre sietni. De a tiltó rendelkezésekre eltávoztak a pusztítás területeiről.

Menetelő légoltalmi osztagokkal találkoztunk, amelyek ásókkal, csákányokkal parancsnokaik vezetése alatt, gyors ütemben haladtak a légítámadástól súított házcsoportok felé, másutt a sebesültgondozók önfeláldozó munkáját figyeltük meg s felkészítést láttunk, akik a romhalmazok között részesítették hivaikat vizsgálásban.

A magyar karhatalmi tényezők mellett a német katonaság nagy eréllyel vette ki részét a mentési munkálatokból. Több esetről hallottunk, hogy előbb siettek a magyar lakosság megsegítésére s csak aztán láttak szerencsétlenül járt bajtársaik gondozásához.

Számos bomba nem robbant fel, ezek becsapódási helyének környékét különös gondnal őrzik. Egyes helyeken időzített bombákat gyanítottak a délelőtti folyamán; ide szakértők szállottak ki és hősies önfeláldozással ejtették meg a vizsgálatot.

Minduntalan légoltalmi osztagokkal megrakott teherautók jelennek meg az utcán: gyors iramban rohognak a bombázott helyek felé. A déli órákban már valamennyi romhalmaznál erélyesen megindult a munka.

Az illetékes tényezők megkezdtek a kár és az áldozatok számbavételét, s még a mai napon intézkedések történnek a kibombázottak elhelyezésére.

Általában lakónegyedeket, pölgári lakásokat, kisemberek hajlékait érte a bombatámadás, s egészségügyi intézmények is szenvedtek súlyos károkat. Megálapható, hogy a sebesültek túlnyomó része azok soraiból került ki, akik nem tartózkodtak óvóhelyeken.

Feltűnő új angol állásfoglalás:

Benes az egyelőre csak elméletben létező Csehszlovákiának nem elnöke többé

Stockholm. A Londonban megjelenő *The Nineteenth Century* feltűnő cikket közölt legutóbb Benesről, abból az alkalomból, hogy az emigráns volt elnök újabb szerződést kötött a Szovjetunióval. Az angol folyóirat megállapítja, hogy Benesnek már az előző, politikai szerződést sem volt joga megkötni Csehszlovákia nevében. Egyszerűen azon oknál fogva nem, hogy ő ennek az egyelőre csak elméletben létező Csehszlovákiának jogilag többé már nem az elnöke! Erről a tisztségéről 1938-ban önként lemondott. Erről hivatalos formában is értesítette akkor Syrový tábornok, miniszterelnököt.

Lemondó levelében a többi között a

következőket írta önkéntes elhatározásáról:

„Sajnosnak látom, hogy az új helyzetből levonjam a következtetéseket és visszavonuljak tisztségemtől.”

Benes tehát lemondott és helyébe Hacha Emilt választották meg elnöknek. Hacha — írja az angol lap — elnöki tisztelet most is betölti. A lakosság körében kétségtelen népszerűségnek örvend és a nép is alkotmányos úton megválasztott államfőként tiszteli.

Benes lemondása után nemsokára Londonba távozott és még onnan is megerősítette lemondását, abban a levélben, amelyet Hacha elnöknek írt és amelyben elismerte utódjának elnökké választását. — írja az angol lap.

VÉGH festőde

felvételi üzletei:

Bémer-tér 2 Tel.: 33-40, Szt László-tér 14 Tel.: 22-17
 Új üzlet: Hitler Adolf utca 1. Telefon: 24-58
 Gyár: Hitler Adolf utca 40. Telefon: 21-08

Faelosztás június 5-től 15-ig

Nagyvárad város közellátási ügyosztálya értesíti a város közönségét, hogy minden falpra az alanti kereskedőnél 50 kg. tűzifa vásárolható. Az 50 kg fán bármely szénkereskedőnél még 50 kg. szén is vásárolható (György Vilmos Ghillányi ut 26. sz., Báthly Bálintné Mussolini-tér 24. sz., Ludvig Gyula Dante-utca 12. sz.)

Június hó 5-én:

Topa Antal fátelépén: Rulikovszky, Keckeméty Lipót, gróf Apponyi Albert fasor, Mezei Mihály, Szent László-tér, Szeptember 6 utca, Kemény Zs., Várady Zeigmond, Arany János utcák.

Június hó 6-án:

Topa Antal fátelépén: Szacsavay utca, Péce utca.

Június hó 7-én:

Topa Antal fátelépén: Károlyi Gáspár, Magyar, Jókai Mór, Petneházy D., Cséplő Péter, Rövid utcák.

Június hó 9-én:

Topa Antal fátelépén: Timár, Luther, Dudék, Teleky Pál utcák.

Június hó 10-én:

Topa Antal fátelépén: Beóthy Odon, Bém utcák.

Június hó 12-én:

Topa Antal fátelépén: Gróf Csáky-utca.

Mozik műsora:

APOLLO: Jöjjön elcséjén.
 BELVÁROSI: Tengerparti randevu.
 CASINO: Várjú a toronyórán.
 KÖRÖNY: Idegen útakon.

Június hó 14-én:

Topa Antal fátelépén: Sztároveczky, Ritoók Zs., Szilágyi Dezső, Szamosi Elek utcák.

Június hó 15-én:

Topa Antal fátelépén: Patak, Alapi, Szent János utcák.

Lapkihordókat, lapárúsokat

jó fizetéssel felvesszünk.

Jelentkezni lehet az

MAGYAR LAPOK

kiadóhivatalában.

Június 11-én utcai gyűjtést rendez az Országos Gyermekvédelő Liga helyi tagozata

Tegnap jöttek össze Nagyvárad tiszteleteseinek hölgytagjai a folyó hó 11-én tartandó urnagyűjtés megszervezése ügyében. A gyűjtést a jelkes hölgygárdán kívül cserkészlányok és leventék eszközlik s a begyűlt összegből a gyermekvédelem céljait szolgálják. A gyűjtésre megjelenő hölgyeket és cserkészeket bizonyára mindenki szívesen fogadja s az előzetesen eladásra kínált tiketeket minden nagyváradi hazafi készséggel fogja megvenni. Gondoskodás történt, hogy a legszegényebb ember is bemutatása áldozatát a haza oltárán a gyermekvédelem — a jövő nemzedék nevelésének elősegítése céljából.

Június hó 13-án:

Topa Antal fátelépén: Ezredévi Emlek-tér, Rimanóczy, Nagy Sándor, Jakab Mihály, Széchenyi-tér, Tisza Kálmán tér.

Nem magyarnak is

HAMIS

arra esküdni, hogy porcellán és porcellán közt különbség nincs, mert az alapjában véve egyforma s a közönségnek csakis a márkát kell megfizetni.

Kálmár fogás ez olyan kereskedőtől, aki a silány árúját szeretné a megszárdított vevő nyakába sózni, természetesen a jót megközelítő árban.

A vásárló közönség okulására tájékoztatásul közlöm az alábbi 2 táblázatot:

I. Tábl. Porcellánfajták	Kaolin %	quarz %	földpat %
Meisseni porcellán	66-67	8-9	25-26
Cseh porcellán	55	22.5	22.5
Thüringiai porcellán	40	32	28
Keletázsiai porcellán	25-35	41-45	20-35
II. Tábl.	vegy. tisztá agyagföld %	kovasav %	
Meisseni porcellán	35.1	58.5	
Francia „Limoges” porcellán	24.0	70.2	
Cseh porcellán	23.4	71.0	
Kínai porcellán	20.7	70.5	
Japán porcellán	16.0	74.5	

A HERENDI porcellángyár vegyeszei szerint lehetetlen az, hogy pl. 2 különböző gyár 100%-osan egyforma összetételű porcellánmasszát alfitson elő!

A fenti táblázatokon mutatkozó különbségek még jobban eltérnek az anyagok feldolgozása után, amely szintén reányomja bélyegét a készítményekre, pl. őrlés, szapolás, szűrés, préselés, festés, mázolás, de főképpen az EGÉTES UTÁN.

Igy tehát nem a gyári bélyegét kell megfizetni, hanem a gyártást, a feldolgozást, esetleg a nyersanyagot, s a márka legfeljebb egy jelzés, amellyel mintegy garanciát vállal a készítője gyártmánya jószágáért!

Hazafias tisztelettel: egy szakértő tanu.

Az SS Porcellánmanufaktur készítményei Tompa Ferencnél kaphatók.

MEGNYILT a rádiumosvizű ózonduslevegőjű

PUSPOK FÜRDŐ

HULLÁMFÜRDŐJE

Vonatjárat hatszor naponta

Erdély egyetlen hullámfürdője

Velletrítől nyugatra elkecseredett harcokban visszavetették a németek az ellenségnek valamennyi páncélos támadását

A Kárpátok előterében és Brodytól délkeletre eredményesek voltak a magyar és német támadó vállalkozások. E pillanatban semmi jel sincs az előzárás gyors bekövetkezésére

Berlinből jelentik: (MTI) Német illetékes helyről tájékoztatásul közlik, hogy e pillanatban semmi jel sem szól amellett, hogy az előzárás rövidesen küszöbön áll. A Wilhelmstrasser ugyanis egy kérdésre válaszolva rámutatnak arra, hogy vezető angol államférfiak és politikusok azt a felfogást képviselik, hogy szükséges a háború megrövidítése, de katonai szempontból ezek a nyilatkozatok jelentéktelenek, mert Angliának a háború mielőbbi befejezése érdekében meg kell kísérelnie az előzárást.

Német harcirepülőgépek délkelet-angliai célokat támadtak

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség szerdán is folytatta nagy támadásait, mindenekelőtt az albanai hegyek déli lejtőjén lévő állásaink ellen és Frosinone szakaszán. Csapatunk Velletrítől nyugatra elkecseredett harcokban visszavetették az ellenségnek erős páncélos támadással intézett valamennyi támadását. Itt kilőttünk 23 ellenséges páncélos. Velletrítől keletre súlyos harcok vannak folyamatban, az állásainkba betört ellenséges erőekkel. Frosinone mellett és attól nyugatra egész napon át meghiúsultak az erős ellenséges támadások. Éjszakai csatarepülőgépek jó eredménnyel támadták Aprilia város területét, valamint ellenséges ütegeket és oszlopokat ugyanebben a térségben.

Csapatunk Keleten a Jassitól északra lévő térségben szívós ellenséges ellenállás és heves ellentámadások ellenére folytatták támadásaikat. Kemény harcokban harci- és csatarepülőgépekkel együttműködve, 37 ellenséges páncélos semmisítették meg. Vadászok, csatarepülőgépek és közelfelderítők a térség felett 87 ellenséges repülőgépet lőttek le. A Kárpátok előterében és a Brodytól délkeletre lévő térségben szintén eredményesek voltak a magyar és német kötelékek helyi támadó vállalkozásai, bár az ellenséges ellenhatás erős volt. A légifegyverem megfigyelt eredményel éjjel-nappal támadta a szovjet vasúti forgalmat. Számos vasúti berendezést szétrombolyított és két üzemanyagszállító vonatot megsemmisített. A Pszkov-távon át végrehajtott rohamvállalkozás során az északkeleti parton szétrombolyítottunk több szovjet ellenállási fészket.

Északamerikai bombázókötélek Nyugat- és Délnyugat-Németországban bombákat dobtak több helysége, főleg Osnabrückben és Hammban keletkeztek épületkárok és emberélet-veszteségek. A Birodalom területe és a megszállott nyugati területek felett 13 ellenséges repülőgépet lőttünk le. Egy északamerikai bombázókötélek berepült Románia fölé és Ploesti térségében károkat

és a lakosság körében veszteségeket okozott. Német és román légvédelmi erők megsemmisítettek 28 ellenséges repülőgépet.

Olaszországban már nem állanak a szövetségesek rendelkezésére nagyobb kötelékek

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Az elmúlt héten az olasz hadszíntéren az események odáig fejlődtek, hogy a szövetségesek az olasz földön álló tartalékaikat nagyjában véve egészen harcoltatták és ma már Olaszországban nagyobb kötelékek nem állnak rendelkezésére a szövetségeseknek. A szövetségesek

Gyors német harcirepülőgépek az elmúlt éjjel különböző délkeletangliai célokat támadtak. Május havában a brit-északamerikai utánpótló hajóhadból a légifegyverem és a haditengerészet 24 kereskedelmi és szállítóhajót, összesen 131.700 bruttó reg. tonnát súlyosított el és megrongált 23 további hajót, összesen 169.000 bruttó reg. tonnát. Ezenkívül elsúlyosítottunk 17 rombolót és kielező járművet, két buvárhajót, 8 gyorenaezádót és három biztosító járművet, továbbá megrongáltunk egy torpedónaszádót, számos gyorsnaezádót és egyéb járművet.

Jassitól északra áttörték a német és román csapatok a szovjet állásokat

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A román hadijelentés így szól:

Moldovában, Jassitól északra német és román csapatoknak, páncélosok, valamint német és román csatarepülőgépek támogatásával sikerült áttörniük az ellenség jól megerősített, mélyen tagozott állásait. A szovjet csapatokat sikerült észak felé szorítani. Valamennyi szovjet ellentámadás sikertelen maradt. Saját csapataink tartották a megszerzett területet. A harcokban 69 szovjet repülőgépet lőttünk le.

A román hadsereg főparancsnokságának jelentése 87 szovjet repülőgépet

és 35 páncélos elpusztításáról számol be.

Délkeletre számos amerikai repülőgép bombázta Ploestit és Turnu-Severint. A polgári lakosságuk veszteségei voltak. Több négymotoros bombázót lőttünk le.

Bukarest. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A román hadsereg főparancsnoksága közli június 1-én: A Dnyeszter alsó és Beszarabia középső vidékén nem voltak különös események. Moldovában a német és román csapatok Jassitól északra folytatták a harcot. Az ellenség szívós ellenállást tanúsított, de ellentámadása sikertelen maradt. Megsemmisítettünk 35 szovjet páncélosot és lőttünk 87 szovjet repülőgépet.

Titkos utakon fegyvereket szállít a Szovjetunió a franciáországi banditáknak

Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az United Press Algir-ből jelenti, három francia partizán — akik az utolsó 12 hónapban Franciaország hegyeiben harcoltak és nemrég különleges megbízáttal érkeztek Algirba — az United Press képviselőinek kijelentették, hogy a Szovjetunió fegyver-

rel látja el a francia bandákat. Röviddel ezelőtt géppisztolyok és más fegyverek érkeztek titkos utakon a Szovjetunióból Franciaországba. A három partizán vezetőségétől azt a parancsot kapta, hogy további segélynyújtásról tárgyaljon a Franciaországban lévő disszidensekkel és a szövetséges hatóságokkal, hogy az anyaországban élő banditák folytathassák harcukat.

Exchange Telegraph:

Igen komoly Kína katonai helyzete

Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Exchange Telegraph csungkingi jelentése szerint a kínai kor-

égesek bármennyire is igyekeznek, hogy a németek nagyobb számu eröket dobjanak az olaszországi arcvonalra, a német hadvezetés nem engedi magát eltéríteni az olaszországi események által, mert a szövetségesek az olaszországi arcvonalon folyó pillanatnyi nagy harcokban csak eszközök látják céljaik elérésére. A szövetségesek erőbevetésének súlypontja továbbra is Nyugaton van. Itt következik be majd a támadás, amelynek a tulajdonképpeni döntést meg kell hoznia.

Szöfia. (MTI.) Június 1-én Bosilov Dobri eddigi miniszterelnök benyújtotta lemondását a kormányzótanácsnak. A kormányzótanács a lemondást elfogadta és az új kormány megalakításával Bagrjano Iván, volt földművelésügyi minisztert bizta meg. Az új kormány miniszterelnöke és ideiglenes külügyminisztere Bagrjano Iván, belügyminisztere Stanisl Alexander tanár, hadügyminisztere Rucer, Ruszi altábornagy.

Már fejoszlás előtt állott a szerb bandita hadsereg

Belgrad. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Novo Vreme szerint a kommunista bandák ellen harcoló szerb nemzeti egységeknek, a bandák legfelsőbb törzseinek tagjai által aláírt titkos irat került kezébe. Ebből a 785. sz. titkos parancsból kitűnik, hogy az angol-amerikai segítség a bandák részére csak mint kényszermegoldás számíthat, mert a szovjetországi csapatok a németek elleni harcokban vannak lekötve. A lap a továbbiakban azt írja, hogy ez a segítség szükséges volt a bandita hadsereg erkölcsi megerősítésére, amely fejoszlás előtt állott.

Franco hajót bocsátott a Vatikán rendelkezésére

Milano. (MTI.) Az Interinf jelenti: Az Italia című katolikus lap a Vatikánvárosból jelenti, hogy a Vatikán élelmiszerellátását biztosító régén tervezett vatikáni hajózási kérdés megoldódott. Ugyanis Franco tábornok a pápának egy gözöet bocsátott rendelkezésére, amely jelenleg Barcelonában a Vatikán számlájára elhelyezett élelmiszert és gyógyszereket fogja Rómába szállítani. A gözöet a Vatikán fehér-eárga zászlaja és más jelek is feltüntetik, hogy a hajó a Vatikán érdekeit szolgálja.

TIME

Roosevelt öregebb ember benyomását kelti

Stockholm. (MTI.) A Time című amerikai folyóirat beszámol Rooseveltnek a Fehér Házba való visszatérése utáni első sajtóértekezletéről. A beszámoló szerint a tudósítók, akik öt év óta hetenként egyszer-kétszer látták, megállapították, hogy Roosevelt négyhetes távolléte után 62 évében öregebb ember benyomását kelti.

FILMHIRADÓ

Képes művészeti hetilap

Ara 50 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Göbbels cikke a Das Reichban

Elkerülhető volt-e ez a háború

Valahányszor a Német Birodalom kezdte leküzdeni ájuitságát és elfoglalni a világon őt megillető helyet, ellenfeleink készen állottak arra, hogy kardhoz nyuljanak"

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Göbbels dr. birodalmi miniszter a „Das Reich” legutóbbi számában cikket közöl: „Elkerülhető volt-e ez a háború?” címen. Rámutat arra, hogy Németország ellenségei mindent megtekintve, hogy a Német Birodalmat ebben a háborúban véglegesen szíjjelzuzzák; ebből a célból olyan anyagi és katonai hatalmat építettek ki, amellyel szemben csak a legátfogóbb nemzeti erőfeszítéssel tudjuk magunkat megvédeni. Nem felel meg azonban a tényeknek, ha ellenségeink azt állítják, hogy mi kényszerítettük őket minderré. Ennek ellenkezője igaz. Valahányszor a német birodalom kezdte leküzdeni ájuitságát és elfoglalni a világon őt megillető helyet, ellenfeleink mindig készen állottak arra, hogy kardhoz nyuljanak és csírájában megfojtsanak minden ilyen irányú német szándékot. Teljesen ellenkezik az igazsággal, ha az ellenséges részről azt állítják, hogy ezt a háborút el lehetett volna kerülni, ha észretérünk volna.

Észretérésünkön ebben az esetben azt értik, hogy teljesen engednünk kellett volna Anglia szándékainak. Természetesen, hogy a háborút nem önmagáért akarták, hanem mint eszközt céljaik elérésére. A cél pedig a Német-Birodalom megsemmisítése, hogy nem szolgálhasson népünk érvényesülésének alapjául, mert ezt minden körülmények között megakarták akadályozni.

— A háború okát — folytatja a miniszter fejtegetéseit — már abból meg lehet állapítani, hogy milyen szándékokra törekszik vele mindenik hadviselő fél. Mikor állítottuk mi, hogy az ellenünk hadat viselő népeket kiirtani, iparukat és közlekedésüket szétrombolni és népeiket modern rabszolgaságba dönteni akarjuk? Ellenségeink számára azonban ez a világ legmagától értetődőbb dolga. Számunkra nem volt más választás, mint az, hogy vagy olyan időpontban tanusítunk ellenállást ellenségeink megsemmisítési szándékával szemben, amikor ez az ellenállás még kifejlődhetett, vagy pedig elkésve egészen alkalmatlan eszközökkel kíséreljük meg az ellenállást, a siker minden reménye nélkül. Az ellenség egyáltalában nem a pártot vagy a véderőt, vagy az ipart, vagy az államot támadja. Támadása a nép ellen irányul. Minden egyes német egyénről van szó. Az ellenség nem pénzünket vagy életünket akarja, hanem kizárólag életünket. A németeket még akariák tizedelni és kiirtani annyira, hogy népünk ezt a vérvésztségét többé sohasem héverhesse ki.

— Harcolunk, mert nincs semmi más lehetőség nemzetünk megtartására. Mi nem akartuk ezt a háborút — állapítja meg a miniszter — ellenségeink reánk kényszerítették ezzel a szándékkal, hogy a háború révén megsemmisítsenek bennünket. Nem lehet csodálkozni, ha ez ellen minden erőnkkel védekezünk.

A hatalmas küzdelem végén, a szenvedés

és fájdalmak világában körülménye, egyszerré észre fogjuk venni, hogy a pusztítások, rombolások közepette új világ született. A jövődől hónapokban keményen fognak a dolgok menni, részen kell majd lennünk és akkor semmiféle vihar nem dönthet le és semmiféle

szerencsétlenség nem félemlíthet meg bennünket. Ugyanaz a nép, amely a legvégsőbbré is el van szánva, el is nyeri a legnagyobb eredményt és nem hiába viseli kemény sorsát. Áldozatai lépcsőfokok a győzelemhez vezető meredek uton.

Hogyan képzelel Stettinius a háború utáni rendezéseket?

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Basler Nacó ríchten londoni tudósítója szerint Stettinius londoni tárgyalásai során a háború utáni kérdésekre is kitért. A Daily Worker ezzel kapcsolatban úgy tudja, hogy a tárgyaláson a szovjet felfogás győzött, mert amennyiben a szövetségesek a háborút megnyerik, úgy Németország megszállási vonalát — amely eredetileg az Ode-ránál volt — most az Elba vonaláig tolták előre. Hamburg, Magdeburg, Drezda ezek szerint az előképzések szerint arra a demarkációs vonalra esnének, amely egyik részről angol-amerikai, másik részről a szovjet megszálló csapatokat egymástól elválaszja.

A japán győzelem titka: a samuráj ifjúság

A katona legkiválóbb erénye a támadó szellem

A Felkelő Nap Ország a fehérhajú nemzetekét megelőzve vezette be a katonai előképzés intézményét. Nem használható fel nyugati tapasztalatokat, s ezért ezen a téren is, mint hadseregszervezésének egészében a XVII. századból legendás samuráj iskola nagyomnyaihoz kellett öntudatlanul is fordulnia.

A samuráj iskolában az ifjú 15 éves korától kezdve fizikai és szellemi nevelésben részesül. Ez a nevelés azonban nem merült ki a fegyverforgatás művészetének tanításában és nem elégedett meg az ősi kultúra értékeinek megismertetésével. A tiszteltreméltó elődök másíthatatlan örökhagyó akarata érvényesült a nevelőmunka minden ágazatában és híven ehhez, a samuráj iskola hősök mellett jellemüket formált.

Az ideális samuráj harcos a mákulatlan becsületét mindenek fölé helyezte, a hitványokkal szemben nem ismert kímélet, de ha hiányzott volna véltlenül belőle a gyengékkel szembeni türelmes jószág, a jellembeli fogyatékoság felett önmaga mondta volna ki a legkéményebb ítéletet.

Olyan alapszemélyek ezek, amelyek dacolnak az idővel és sziklaszilárd kiindulási pontot jelentenek a korszerű japán katonai előképzés számára.

A távolkeleti háború megindulásakor a világ, de főként az elbizakodott angol-amerikai szövetségesek megdörmögött remüléttel tapasztalták, hogy az általuk szinte semmibe vett apró japán harcos milyen félelmetes erőt képvisel és ha Európában megtanulták tisztelni a nemzetiszocialista eszméből táplálkozó germán óriást, ugyanezt a keserves iskolát a Tenno katonáival szemben is végig kell járniuk.

A korszerű fegyverek ismeretén kívül nagy súlyt helyeznek a hágyományos harci-sportok művelésére. Ezek a nyilazás,

vívás és főképpen a jiu-jitsu. A gyakorlatok céljait szolgáló helyiségekben, vagy a terepen tökéletes csend uralkodik. A japán ifjú feladatát elvégzése következtében komolyan mélyed munkájába. A nyilazó lélelkét visszátartja, érverése bámulatosan szabályos, akaratát rákényszeríti a fegyverre, tökéletes biztonsággal engedi el a hürt... A nyíl mindig a célba jut...

A vívóteremben a vívók egymással szemben ülnek hosszú sorban, nemán.

Elmélkedő Buddha szobornak néznék őket az idegen.

Vezényszóra az ellenfelek felpattannak

Nagy körültekintéssel nyomoznak a Csengeri-utcai rejtélyes haláleset ügyében

(Nagyvárad.) A rendőrség a legnagyobb körültekintéssel végzi a tovább nyomozást a pünkösdvasárnapi Csengeri-utcai titokzatos haláleset ügyében.

Mint értesülünk, Darabont Gyula, az áldozat édesapja szerdán a rendőrségen érdekes bejelentést tett, amely szerint özy. Szikszayné évekkel ezelőlt értékes ékszereket kapott ajándékba nagynénjétől. Az igen értékes ékszereknek most nyomaveszett! El nem ajándékozhatta őket, mert egyedüli értéke volt, amiket nagyon szeretett.

Igen érdekes még az is, hogy ismeretlen idegen egyén a sónagváruda két pusztajlaki munkását félrevezette és Nagyváradra esalta be a valószínűsített büntény elkövetésekor. A

és felállanak szemben egymással. Adott jelle hatalmas, diadalmos kiáltás reszketeti meg a levegőt. A harci szellem energikus megnyilatkozása ez. Nem civilizált lények többé, hanem démonok, akik vilámmozdulatokkal és mégis könnyedén, egész szívvvel, fanatikusan küzdenek, vívnak.

Az ifjúság harci egységei minden évben legalább egy nyári és egy téli nagygyakorlaton vesznek részt. A gyakorlatok a legfedvezőtlenebb időjárású viszonyok között tartják meg és a terepet is úgy választják meg, hogy az ifjakat minden téren alaposan igénybe vegyék.

A totális háború bonyolult fegyvereit a japán eredmények bizonyítják, hogy a japán katona fölényesen kezeli ezeket a fegyvereket. Célja mindenkor egy és ugyanaz: az ellenség ellenállásának totális megsemmisítése.

Van azonban valami, ami a japán katonában a kitünő fegyverek technikai kezelésének ügyességén túl pótolhatatlan segítséget nyújt a legkifáztatatlanabb harci helyzetben. Ez pedig a kora ifjúságától beléje nevelt megingathatatlan hit. *Sehol másutt a világon nem néznek olyan hűvös bátorsággal farkasszemet a halállal, mint éppen Japánban.*

A halál a japán hit szerint se nem rossz, se nem félelmetes, mégcsak a végtét sem jelenti. Ha az isteni eredetű Tenno úgy akarja, minden japán gondolkodás nélkül áldozza fel életét érte és a nagy japán családjáért, mert ezt így kell, és így van jól, másképp ez nem is lehet.

A hit kölcsönöz erőt a kiméletlen háború emberfeletti kitartást követelő megpróbáltatásainak elviselésére. A Felkelő Nap Országának fiai felett az istenek örököndek és nem az emberek. Élete annyit ér, amennyire ezzel a rövid élettel az istenek akaratának végrehajtását szolgálta. Hasznos példát a tiszteltreméltó öök végláthatatlan serege jelent. Az ő nyomdokaiba lépni becsületbeli kötelesség. Áldozatos szellemű elhunyt nagyjaik parancsa viszont ez: tegyétek boldoggá Japánt...

Egy százmillióos nemzet millió és millió fiatalja hajlik meg alázatosan, néman arra a parancsra, amely a misztikus ősmult csodálatos ragyogásából hangzik a ma fiai felé és millió meg millió ellenállhatatlan támadásra szerte a kiterjedt front ezerkilométerein. Mindannyiukat ugyanaz a földöntúli erő táplálja: a hit, a győzelem hite.

G. J. Gy.

Cég bejelentő nyomtatvány

kapható a PETŐFI nyomdában
Hlatty Endre utca 1. és
Polgár József papírkereskedésben
Rákóczi-ut 18.

Felterjesztették a nagyváradai orvoshiány ügyét a belügyminisztériumhoz

Szabó János képviselő több visszaélést tett szavá a városi törvényhatósági bizottság közgyűlésén

Nagyvárad, jun. 2. A városi törvényhatósági bizottság június elsején délután 5 órai kezdettel, vitéz Rajnay Károly főispán elnöklésével közgyűlést tartott.

A tárgysorozat egyik pontjával kapcsolatban felmerült a Nagyváradon mutatókozó orvoshiány kérdése. Erre vonatkozólag dr. Gyapay László helyettes polgármester közölte, hogy felterjesztéssel élt a belügyminisztériumhoz, engedélyeztesse, hogy a tisztiorvosok magángyakorlatot is folytassanak, mert a zsidó orvosok elkülönítése és a keresztény orvosok nagyrészen katonai szolgálatra való bevonulása miatt a betegek ellátása fennakadást szenved. Ezenkívül személyesen is tárgyalásokat folytatott Endre László államtitkárral, hogy amennyiben más törvényhatóságok területén kedvezőbb az orvosok arányszáma, rendeljen ki onnan orvosokat Nagyváradra. Az államtitkár akkor azt a választ adta, hogy ebben a kérdésben minisztertanács fog dönteni, a minisztertanács azóta le is tárgyalta az ügyet, de intézkedés még nem történt.

Egy másik tárgysorozati pont vitája során a főispán a pénzügyigazgató közlése alapján megemlítette, hogy az egyik zsidó vegyüzemben a leltározó közegek másfél mázsa sztrichmint és igen nagy mennyiségű zselatint találtak. A bizottsági tagok javaslatokat tettek, hogy a nagyértékű anyagokat milyen intézményeknek, illetve hatósági szervezeteknek kell felajánlani.

Rajnay Károly főispán válaszol Szabó János interpellációjára

A közüzemi alkalmazottak bevonulási segélyének folyósításáról szóló elterjesztéssel kapcsolatban Szabó János rámutatott arra, hogy a közüzemi alkalmazottakat a javalaton túlmenően is támogatni kellene katonai szolgálataik esetén, annál is inkább, mert az eddigi gyakorlat felháborító sérelmeket idézett elő. Megtörtént, hogy egy közüzemi munkás, aki reggel 9 órakor vette kézhez behívóját, már az aznapi munkahelyét sem kapta meg a közüzemektől. Réz Andor tisztviselő túlbuzgósa a következtében.

— Ma még nem veszem ennek az embernek a fejét. — jegyezte meg erre Rajnay főispán. — de ez utóljára történt. A polgármester úr különös figyelemmel lesz erre.

A közgyűlési határozat egyébként most már lehetővé teszi, hogy azok a közüzemi alkalmazottak, akik bevonulásukat megelőzően legalább egy hónapot szolgáltak az üzemeknél, 40 pengő bevonulási segélyt kapjanak.

A Rimanóczy szálloda és fürdő 1944. évi első negyedévi bevételéről és kiadásairól részletes jelentést terjesztett be a számvetőség. Ezzel kapcsolatban a közgyűlés azt a határozatot hozta, hogy a Rimanóczy alapítvány a fürdőben és a szállodában folyamatban lévő és még végrehajtandó karbanyarászati és beruházási költségek fedezésére a városi háztartási alaphoz 80 ezer pengő kölcsönt vehet fel, amelyet az alapítvány 1945.

Hirdessen a Magyar Lapokban

évi december hó 31-ig köteles visszatéríteni.

Szabó János itt javasolta, hogy a fürdő személyzetének hetenként kétszer engedély adassék, hogy üzemzárás előtt megfürdjék.

Rajnay főispán helyeselte a javaslatot és hozzátette:

— A fürdő vezetőjének hibája, ha erre a szociális követelményre eddig nem gondolt.

— Pedig jó vezető. — szövege közbe Szabó János.

A tárgysorozat kiemelkedő érdekességű pontja még a hadapródiakola alapítványi helyeinek betöltéséről szóló jelentés. A közgyűlés annakidején öt alapítványi helyet létesített, ezt szabályszerűen meghirdette a város, de csak három nagyvárad, illetve biharmegyei pályázó folyamodványa érkezett be. A közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy az 1944—45. tanévben betöltetlenül maradó két alapítványi helyre a honvédelmi

miniszter hozzon javaslatba két olyan ifjút, aki az általános pályázati feltételeknek megfelel. A város azonban feuntartja az 1945—46. tanévre a jelölés jogát.

A közgyűlés a Horthy István telepi napközi otthon pótmunkáinak a város háztartási alapja terhére 60 ezer pengő póthitelt szavazott meg.

Hozzájárult a közgyűlés a Hangyával kötött bérhizlalási szerződés felbontásához, megbízta a polgármestert a légtalmi műtő létesítésével kapcsolatos tendők végrehajtásával, 34 ezer pengő szavazott meg a körösparti bürkolat építésénél felmerült többletmunkákra, tudomásul vette, hogy a polgármester az aszfalt kocsiúttak bürkolásának munkálatait 54.822 pengő vállalati összegkel kiadta és hozzájárult ahhoz, hogy a város a Bunyitay-ligetben telket engedjen át a Közegészségügyi Intézetnek nagyváradai székház építése céljából.

Szabó János képviselő interpellációja

A tárgysorozat kimerítése után Szabó János képviselő interpellációt terjesztett elő.

Az interpelláció első pontja a következő kérdést tartalmazza:

— Van-e tudomása a törvényhatósági bizottságnak arról, hogy több törvényhatósági bizottsági tag zsidó vagyon rejtgetésének bűncselekményét követte el?

A választ Rajnay főispán azonnal megadta:

— Igen, van tudomásunk. Minden kiderült esetben vizsgálat van folyamatban és a vétkesek el is fogják nyerni a méltó büntetésüket. De ma még nem ismerjük az eljárások eredményeit. Mindenesetre azok, akik ezeket a bűncselekményeket elkövették, el fognak tűnni a közeletből. Annakidején minden ilyen jellegű ügyben pontos felvilágosítással fogok szolgálni a közgyűlésnek. Bizonyos, hogy nem minden városban került ennyi eset felszínre, de ez nem jelenti azt, hogy másutt nem történtek visszaélések és természetesen nem jelenti azt sem, hogy Nagyvárad ezzel súlyosabb erkölcsi megítélést érdemelné ki. Itt azonban szigorubb volt és szigorubb lesz az eljárás. Többet egyelőre nem tudok mondani.

Szabó János második kérdése így hangzott:

— Azok az urak, akik szabálytalansá-

gokat követtek el zsidó vagyon tárgyak rejtgetésével, levontak-e már tőlük a kellő következtetéseket? Lemondtak-e törvényhatósági bizottsági tagságukról?

A főispán azt válaszolta erre, hogy ilyenértelmu bejelentésekről eddig nincs tudomása sem neki, sem a polgármesternek. De ez a következmény természetesen nem maradhat el.

— Engem a lemondás nem önmagáért érdekel — folytatta Szabó János. — De figyelembe kell vennünk, hogy a gettóba bevonuló zsidók nem fizették ki munkásuk és alkalmazottjuk jogos illetményeit, megtagadták a felmondási idő és a végkielégítés kifizetését s ugyanakkor azokhoz vitték aranyukat, akik hivattottak lettek volna a nép érdekeinek megvédésére.

— Ez igaz — jegyezte meg erre a főispán.

A harmadik kérdés így hangzott:

— Van-e tudomása a város vezetésének arról, hogy városi tisztviselők a városi, illetve közüzemi járműveket saját céljaira használják?

Szabó János a főispán kérdésére konkrét esetet is megjelölt. Réz Andor közüzemi tisztviselő használta saját céljaira a közüzemi járműveket.

Gyapay helyettes polgármester válaszában kijelentette, hogy az esetet kivizsgálja és amennyiben vétkességet állapít meg, kellő megtorlással él.

Igazságszolgáltatás a hadműveleti területen

A hivatalos lap legutóbbi száma közli a miniszteriumnak legutóbb elterjesztett 1910—1914. M. E. számú rendeletét, amely így hangzik:

A polgári büntetőbíráskodás körében az igazságügyminiszter, a honvédelmi bíráskodás körében pedig a honvédelmi miniszter, a hadműveleti területen és az országnak ahhoz kapcsolódó egyéb területén levő letartóztató intézetben őrzött személyek előzetes letartóztatását és vizsgálati fogságát megszüntetheti, il-

letőleg szabadságvesztés büntetését felbontakozhatja és az ilyen személyeket — amennyiben a közbiztonság érdekében szükséges — a közigazgatási hatóságok (rendőri hatóságok), illetőleg a közbiztonsági szerveknek adja át.

Ugyanez a rendelkezés irányadó azokra a fiatalokra is, akik az előző bekezdésben megjelölt területen fogházi őrlzetben vannak, fogházbüntetésüket (ál-lamfogházbüntetésüket) töltik vagy javító nevelés alatt állanak.

Nagyváradon hétfőn kezdődnek a könyvnapok

Nagyvárad, június 2. A magyar könyv ünnepére az ország többi városaival párhuzamban Nagyvárad is erősen készülődik. Mint minden esztendőben a kijelölt helyeken, hétfőn, június 5-én felállítják a könyvsátrakat. A diákok a tavalyi nagy siker után szintén felállítják a maguk kis sátrát és már is lelkesen buzgózkodnak az érkező könyvek elrendezésére és válogatására különösen nagy gondot fordítva. Bizonyos, hogy a súlyos háborús helyzet ellenére méltó módon fogadják majd a város közönsége a könyvnapokat és olyan szeretettel és becsüléssel veszi majd kézbe az idej kiadványokat, mint az előző esztendő könyvnapjainak értékes termékeit.

Amikor a tolvajok helyett a keresókat tartóztatják le

Az NST jelenti: Az egész dán főváros egy nagy dohánytözsde poruljárt tulajdonosain nevet, akik fejelentést tettek három ismeretlen bandita ellen és a rendőrség a banditák helyett őket tartóztatja le. A banditák beállították az üzletbe és rendőröknek adva ki magukat, azt állították, hogy a kereskedők zugkereskedelmet folytatnak a dohánnyal és ezért vizsgálatot tartanak. At is kutatták az üzletet és azután nagymennyiségű dohánnyal eltávoztak. A kereskedők fejelentésére a rendőrség is vizsgálatot tartott az üzletben és megállapította, hogy az árendőröknek igazuk volt, amennyiben a dohánytözsdesek tényleg illegális kereskedelmet folytattak. A dohánytözsde tulajdonosait letartóztatták, míg a dohánytolvaj árendőröket még nem sikerült kézrekeríteni.

A Külügyi Szemle májusi kötete

Rendkívül változatos, időszerű tartalommal most hagyta el a sajtót a Magyar Külügyi Társaság kiadásában és dr. Eöttevényi Olivér szerkesztésében megjelenő Külügyi Szemle májusi száma. E kötet is valamennyi időszerű kérdéstről ad tájékoztatást.

Első tanulmányként hozza a Külügyi Szemle dr. Eöttevényi Olivér „Magyar politika — európai politika — világpolitika” című, mélyen szántó tanulmányát. Érdekes viaszpillantást közöl a lap „Visszatekintés a Magyar Külügyi Társaság negyedszázadára” címmel Horváth Jenő egyetemi ny. r. tanár tollából, Vinczevidy Ernő ny. miniszteri tanácsos: „Vichy Franciaország” című tanulmányában időszerű kérdést tárgyal. „A légi bombázások ügye német megvilágításban” című tanulmány a dúló légiháborúnak érdekes adatait közli. A tanulmányok sorát dr. Haltenberger Mihály tanügyi főtanácsos: „A balti államok” című tanulmánya zárja be.

A Külügyi Szemle rovatai közül változatos tartalommal jelent meg a külföldi kulturális kapcsolatok szemléje és a kisebbségi kérdést tárgyaló szemle. A Nemzetközi Okmánytár hozza a Főmoltóság Ur hadparancsát és a Sztójay-kormány megalakításának okmányanyagát, valamint a cseh-morva protektorátus létesítésének 5-ik évfordulója alkalmából nyilvánosságra hozott okmányanyag szövegét. Az Irodalmi Szemleben figyelemreméltó könyvismertetések foglalnak helyet. Végül a Magyar Külügyi Társaság működéséről hoz beszámolót a Külügyi Szemle.

Évi előfizetési díj 25 pengő. Mutatványszámot kéességgel küld a kiadóhivatal, Budapest, V., Országháza.

Európa kenyérgabona-ellátása

Európa kenyérgabonatermése az ibériai félsziget kivételével az 1942—43-as gazdasági évben mindenütt nagyon jó volt. Ennek következtében nemcsak a kenyéradagokat lehetett a korábbi nivóra felemelni, vagy azonnal is megjavítani, hanem az adagolásnak ezt a szintjét meg is lehetett őrizni. Legalább is az év végéig sehonnán sem érkeztek jelentések, hogy a kenyéradagokat le kellett volna szállítani.

Németországban

a téli hónapokban fejeződött be a cséplés. A gazdák nagymennyiségű búzát és rozst szállításra be a kereskedelem csatornáiba és a gabonafeldolgozó iparokhoz. A beszállítás általában több volt, mint amennyit a gazdáknak teljesíteniük kellett volna. Németország kedvező ellátási helyzete kenyérgabonában lehetővé teszi, hogy a gyenge burgonyatermés következtében támadt hézagokat minden nehézség nélkül betömhesse.

Finnországban

kenyérellátását részben a gabonatermelés, részben az a gabonamennyiség biztosítja, amelyet Finnország Németországtól és Magyarországtól kapott. A kormány törekvése mindenesetre arra irányul, hogy az ország kenyérral való ellátását függetlenné tegye a behozataltól. Ebben az irányban állandóan javul a helyzet.

Finnországnak ezidőszáig egy év alatt 300 millió gabonaértékegység importra volt szüksége, amiből a kenyérgabonára 240 millió értékegység esik. Szakkörökben megállapították, hogy a vetésterület 600.000 hektárra kellene Finnországban felemelni ahhoz, hogy az ország kenyérral való ellátását minden tekintetben függetleníteni lehessen a külföldtől. A búza és a rozs mellett Finnországban a zab is tekintetbe jön a kenyérgabona kielégítésénél.

Belgium

annyira emelte a kenyérgabonatermelést, hogy az év tizenkét hónapjából 10 hónapra való gabonát saját maga elő tud állítani. A háború előtt még 1,6 millió tonna gabonabehozatalra volt az országnak szüksége. 1942-ben már csak 110.000 tonnát, 1943-ban pedig még ennél is kevesebbet kellett importálni.

Olaszországban

még nem érte el a gabonabeszolgáltatás a kívánatos mértéket. A kormányrendelet szerint március 15-ig kellett volna mindazt a gabonát beszolgáltatni, amely az egyes gazdák családi szükségletét és a vetőmagszükségletét meghaladja. Ez a várakozás azonban nem ment teljesedésbe. Remélik, hogy Olaszországban is rövidesen megjavul a gabonabeszolgáltatás helyzete.

Spanyolországban

lényegesen nehezebb a helyzet. Itt az 1941—42-es évi termés is nagyon gyenge volt, de az 1942—43-as évi még ennél is rosszabbul ütött ki. A kormány mindent elkövetett, hogy legalább 5 százalékkal emelje a kenyérgabona vetésterületét. Spanyolországban 1943-ban közel 600.000 tonna gabonát kellett importálni. Ezt főként Argentínából szerezte be.

Az ország a tengerentúlról 40.000 tonna hüvelyest is kapott.

Portugália

a hajóterhiány miatt és azért, mert ebben az országban is rossz termés volt, szintén nehézségekkel küzd a kenyérgabonával való ellátás szempontjából. Még a gyarmataiban termelt gabonát sem tudja az anyaországba hozni. A kormányrendeletére kénytelenek a búzalisztet igen jelen-

tős százalékban kukoricaliszttal keverni. Portugáli az 500.000 tonnás búzaszükségletnek csak felét termeli saját maga. Ebben az évben még csak 150.000 tonna búzát tudott az ország importálni.

Bulgáriában

is évről-évre javul a kenyérgabonával való ellátás helyzete. Az őszi vetések nagyon jól teleltek. A tavaszi vetések már serényen folynak. A vetőmagkiosztás és a gazdáknak műtrágyával való ellátása tervszerűen folyik. A beszállítás még nem érte el Bulgáriában a kívánatos fokot. A vetésterület azonban állandóan növekszik.

Minden hadiipari munkás vitaminellátásban részesül Németországban

A német munkafront abból a felismerésből kiindulva, hogy egyes hónapokban nem áll elegendő vitamindús friss főzelékféle a gyári munkások rendelkezésére, a vitaminhiány pótlására vitaminkeletet indított. Először csak kísérletként látták el januártól — márciusig egyes üzemek munkásait B és C-vitaminnal. A kísérletek Morell professzor „vitamultin” nevű tápanyagával a berlini egyetem Ellátástani Intézetének ellenőrzésével folyták. Az 1941—42. évi kísérleti vitaminkelet tökéletesen kielégítő eredménnyel járt. 132 gyár jelentéséből kiderült, hogy a gyárak 75,7%-ában vitaminkelet hatásként növekedett az ellenállás a húlésees betegségekkel szemben. Egyik

gyárban azokat a tanoncokat vizsgálták meg, akik 1941-ben még nem kaptak vitamint, de 1942-ben már el voltak látva vitamintablettákkal. A megbetegedések, az előző évekhez képest, a felükre estek viseza. Az üzemek 60 százalékában megállapították, hogy a vitamin hatására kevésbé fáradnak, jobban alusznak és jobb étvágyal esznek a munkások. A kísérletek azt is bebizonyították, hogy a vér vitaminértékének emelkedésével csökken a reumatikus megbetegedések száma. Kétségtelen tehát, hogy a vitaminkeletnek rendkívüli jelentősége van. Az elmúlt esztendőben Németországban 750 millió vitamintabletta került nemcsak a német, hanem külföldi munkások között a szétosztásra. (M. N. K.)

A NÉMET ISKOLAOTTHON

Egy nagyjelentőségű, új nevelésügyi intézmény

Azok között a fontos kulturális intézmények között, melyeket Németország a háború alatt vezetett be, az első helyet az iskolaotthon intézménye foglalja el. Ez az iskolatípus, melyet az jellemző, hogy a tanuló az iskolában egyúttal otthonra is talál, ugyan már 1933 előtt is lendületnek indult, az általános iskolaiügy keretében azonban a háború kitöréséig mégis csak kivétel maradt. 1941-ben azután, amikor az iskolaotthonok intézményét minden iskolafajtára kiterjesztették, egycsapásra gyökeres változás következett be. Az új iskolatípus azt a feladatot kapta, hogy „a közösségi nevelés útján és egyetemes vezetése révén járuljon hozzá a világnézetű nevelés eredményességének tokozásához és az oktatási teljesítmények növeléséhez”. Az úgynevezett nemzetpolitikai nevelőintézetekkel ellentétben, melyek kizárólag a legjobbak kiválasztásának szolgálatában állnak a német iskolaotthonok elvileg minden német fiú és leány előtt nyitva állanak. Általános feladataikon kívül a háború alatt ezek az iskolák azt a különleges célt szolgálják, hogy vegyenek részt azoknak a nehézségeknek áthidalásában, melyekkel a háborús viszonyok a családokat megterhelik. Itt mindenekelőtt a teljes és félárvaokról, a hősihalottak gyermekeiről, a gyakori lakásváltozásra kénytelen katonák, tisztviselők és alkalmazottak gyermekeiről, végül pedig olyan községekből való gyermekekről van szó, ahol a kielégítő nevelési lehetőségek hiányoznak.

Minthogy ma Németországban a közösségi nevelés a Hitler-ifjúság magától értetődő nevelési formájának számít.

érthető, hogy az iskolaotthon intézménye szinte kézenfekvő megoldásnak kínálkozott a nevelésügy megreformálására. Az intézmény kiterjesztése részben új iskolaotthonok alapításával történik, mégpedig részben függetlenül a helyi iskolaszükségletektől, részben pedig már meglévő nevelőintézetek és internátusok átalakítása útján. A cél az, hogy a jövőben lehetőleg minden közigazgatási egységet alkotó kerületnek meglegyen a maga iskolaotthona.

Ennek az újításnak célja azonban nem tisztán oktatási jellegű, hanem szociális szempontból is nagy változást jelent. Míg ezelőtt Németországban a nevelőotthon és internátus inkább tehetősebb körök kiváltsága volt, most a rosszabb anyagi helyzetben lévő szülők gyermekeinek is módjuk lesz a felvételre. Igaz ugyan, hogy a szülőknek ezután is hozzá kell járulniuk gyermekeik neveléséhez, költségeik azonban vagyoni és jövedelmi viszonyaikhoz alkalmazkodnak.

Az új iskolatípus egyik lényeges vonása az otthon és iskola szerves egysége. Feladata az oktatási órákkal korántsem merül még ki. Az ifjú embereknek egész életüket és szabad idejü-

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

ket a közösségi szellem jegyében kell berendezniük. Az iskolaotthonok a gondjukra bízott ifjúság egészségügyi ápolásáról természetesen különös figyelemmel gondoskodnak, hiszen *nemzeti szocialista feljövés szerint az egészséges testi és szellemi fejlődés minden nevelői munka első feltétele*. Az iskolaotthonok a szükséglet szerint gimnáziumok, ra vagy a szakiskolákra való belépésre éppen úgy feljogosítanak, mint bármely más iskola. Az illetékesek a háború utánra az iskolaotthonok intézményének még nagyobb arányú kiterjesztését tervezik.

Az egyesületeknek jelentést kell tenniük működésükről

A belügyminiszter rövidesen megküldeti a törvényhatóságok utján az egyesületeknek azokat az iveket, amelyeken a vezetőségnek jelentést kell tennie az irányítása alatt álló egyesület szellemi és anyagi működéséről. Az adatgyűjtés elsősorban arra irányul, hogy a kormányzat megismerje a jelenleg működő egyesületek munkáját, célkitűzéseit. — Együttal be kell számolniuk az egyesületek elnökségének arról is, hogy az állam és a társadalom által nyújtott támogatást hogyan és milyen célra használták fel.

Igen sok egyesület alakult Magyarországon, különösen a két világháború közötti esztendőben. Még a trianoni Magyarország idején összegyűjtött adatokból kiderült, hogy az ország kilencmillió lakosságából hárommillió ember 14.000 egyesület keretében volt megszerveve. A 14.000 egyesület közül hezezer 1921 óta alakult. Az egyesületek egyhármadának tagjai alig alkottak ötven főnyi csoportot, ami azt mutatja, hogy meglehetősen elterjedt az elnökösi és alelnökösi játék.

Az egyesületek évi kiadása még a trianoni korszakban 83 millió pengót tett ki, az akkori nemzeti jövedelem három százalékát. Ennek az összegnek csak a fele szolgált az egyesületi cél, míg 20 millió pengő tiszteletdíjak fedezésére szolgált. Feltűnt akkor az adatgyűjtőknek, hogy az egyesületek évi kiadásai évi hatmillió pengő maradványt tüntettek fel, míg az állam és az önkormányzati testületek 7 millió, a társadalom pedig ugyancsak 7 millió adományval, összesen tehát 14 millió pengővel támogatták az egyesületeket. Figyelemreméltó, hogy az önszervezőegyesületek, amelyek mintegy kétfélmillió pengős támogatást élveztek, közel négy millió pengő maradvánnyal zárták mérlegüket.

A Nemzeti Újság értesülése szerint a belügyminiszternek az a szándéka, hogy az egyesületek működését a háborús feladatok szempontjai szerint szervezze át.

Képes Krónika

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Ma utoljára:
Jöjjön elsején

Szombaton bemutató!

az APOLLOBAN.

Kedélyes szálloda

egy magyar rikkanclány kacagató kalandja egy párisi szállóban.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SKILLÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
3 óra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.
Kéziratosok nem adunk vissza.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK A SZATMÁRI EGYHÁZMEGYÉBEN. Scheffler János szatmári püspök a káptalan keretében a fokozatos előléptetések során Pakocs Károly püspöki helynök, pápai kamarás, eddigi székesegyházi főesperest örkanonokká, dr. Czumbel Lajos eddigi mesterkanonokot székesegyházi főesperessé nevezte ki és az így megüresedett mesterkanonokságot Szoboda Ferenc apostoli protonotárius, ungvári plébános, ungi főesperesnek adományozta. Fényi Ferenc Nagyszombatra került helyettes lelkésznek. Knauer Sándor pápai kamarás, szentszéki tanácsos, tiszaújvárosi plébános saját kérésére nyugdíjba ment.

CSÜTÖRTÖKÖN MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT A KORMÁNY. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai Szótyai Dóme miniszterelnök elnöklésével csütörtökön délelőtt 9 órakor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács az ipari termelés meg-
szervezéséről, az orvosi munkaerők felhasználásáról, egyes fényüzési, vendéglátó, ipari üzemek működésének korlátozásáról, a zsidók bevásárlásainak a nap meghatározott szakaszára korlátozásáról kiadandó kormányrendeletek és több más időszaki kormányzati kérdés tárgyalása után délután 4 órakor ért véget.

Biztosra vehető De Valera megválasztása. Amszterdamból jelenti: (MTI) A brit híroroda dublini jelentése szerint, De Valera pártja a választáson eddig 70, az Ellenzéki Párt 26, a Munkás és Függetlenség Párt egyenként 11, a Parasztpárt 16 helyet biztosított. Mivel már csak 10 hely betöltetlen, De Valera újraválasztása biztosra vehető.

FELBONTJA IZLÁND A DÁNIAVAL VALÓ VISZONYT. Koppenhága. (MTI) A NTL jelenti: Izlandban május 20-án és 23-án között volt népszavazás arról, hogy felbontsák-e a Dániával való viszonyt és bevezessék-e a köztársasági alkotmányt. A szavazatok összehámlálásakor kiderült, hogy a Dániával való szövetségi szerződés felbontása mellett 70.536-an szavaztak, ellene csak 535-en.

KRONA FILMSZÍNHÁZ **Sportkirály** Szombattól:
Box! szerelem! Futball! Főszerepben: **Raium, Fernandel, Jules Berry**
Pénteken utoljára: **Idegen utakon**

UJABB TÖMEGSIRT TALÁLTAK RIGA MELLETT. Riga. (MTI) A NTL jelenti: Riga mellett áprilisban a Jägel-tónál tömegsirt fedeztek fel, amelyben a bolevisták lett áldozatokat hantoltak el. A lett népiólet vezetője és a lett Vörös kereszt egykori alelnöke most küldötte el jelentését Genf-be, a Nemzetközi Vöröskeresztnek, amelyben beszámol arról, hogy milyen embertelen módon hántak a bolevisták 1940-ben és 1941-ben a lett Vörös kereszt vezető emberével. A jelentésből kitűnik, hogy a lett Vörös kereszt egész vezetőségét kirtották. A tömegsirtban megtaláltak ezeknek a személyiségeknek a holttestét és kétségtelenül felismerték, hogy tartózkodással ölték meg őket.

A SZENT MONIKA KÖZÖSSÉG ASZ-SZONYAI június 3-án, szombaton reggel 7 órakor az Orsolya-zárda templomában közös szentmise és szentáldozás a fatimai Szűz tiszteletére a világbeké-
ért és harcoló fiaink győzelméért. Június 5-én, hétfőn délután 5 órakor hála-
szolgáltatás Jézus Szive litánia Pray György utcai otthonunkban. Mindenkit biztosan elvár a Vezetőség.

ISKOLAI HIREK

Az I. és II. sz. polgári fiúiskolák igazgatói értesítik a magántanulókat, hogy a polgári iskolai magánvizsgálatok időközbe miniszteri rendelet alapján megváltozott. Az említett rendelet értelmében azok, akik 1943. december havában sikeres magánvizsgálatot tettek, 1944. szeptember havában újból vizsgázhatnak. Bővebb felvilágosítást az iskola igazgatói adnak.

A NAGYVÁRADI református polgári leányiskola igazgatósága felhívja növendékeit, hogy folyó hó 5-én délelőtt jelenjenek meg a Ref. Árvaház udvarán. 8 órára az I. oszt., 9 órára II. oszt., 10 órára a III. osztály tanulói.

Férfihűség Főszereplői: **Tolnai Klári, Páger, Bulla**
Szombattól a CASINOBAN.
Pénteken utoljára: **VARJU A TORONYORAN**

Rakétákkal küzdenek a jégverés ellen Németországban. (MNK) Régen az emberek ágyugolyókkal próbálták a viharfelhőket szétkergetni. Ez a felhőövdőzés még ma is járja egyes hegyvidékeken, természetesen minden különösebb hatás nélkül. Egész más a helyzet azonban a Németországban sikerrel alkalmazott ún. „jégrakéták”-kal. Olyan röppentyűk ezek, amelyeknek a hegyében robbanótöltést helyeznek el. A roppálya legmagasabb pontján a robbanóanyag explodál s jelentős részt vág a jégfelhőn, amelybe a szél most már bele tud kapaszkodni. A szél azután széttépi a felhőt, mielőtt még más vidékekre sodorhatná. Így a rettegett jég helyett többnyire csak eső hull alá, sőt a rakéta hatására a már eleredt jég eső is rendes esővé szelidül.

Kolozsvári tudós kapta az Irodalom-pártoló Társaság nagydíját. A Magyar Irodalom-pártoló Társaság márciusi közgyűlése 10.000 pengős díjat tűzött ki a társaság alapszabályainak megfelelő élő magyar író művének jutalmazására, amelyik az ideai könyvnapon jelenik meg első ízben és feltétlen irodalmi értéke mellett alkalmas arra, hogy a népi-nemzeti öntudatot felébressze és ébrentartsa. A 10.000 pengős nagydíjat egyhangulag a Kolozsváron élő kitűnő magyar tudós, László Gyulá „A honfoglaló magyar-nép élete” című hatalmas művének ítélte oda. A döntés indokolása szerint a történelmi munka minden szempontból megfelel a kirt feltételnek.

SUBASICS KAP MEGBIZÁST PÉTER VOLT SZERB KIRÁLYTÓL. Genf. (MTI) A NTL jelenti: Londonból jelenti, hogy Péter volt király most már végleg elhatarozta, hogy dr. Subasicsot bizza meg az új kormány megalakításával s egyben azzal, hogy nevében vegye fel a kapcsolatot Titóval.

Felhívás a gazdákhöz a gyomok irtására. A MTI jelenti: A májusi esők hatására erős fejlődésnek indultak mindenhol a gyomnövények a szántóföldeken. Beköszöntött utána a meleg időjárás és így az a veszély fenyeget, hogy ha kellő eréllyel idejében nem történik meg a gyomok irtása, ez a vetések fejlődését hátrányosan befolyásolja. Ezért felhívják a gazdák figyelmét arra, hogy a legnagyobb eréllyel mielőbb vegyessék a gazirtást. Ismételten sekélyen kapalják a kukoricát és fogjanak hozzá a burgonya első föltögtetéséhez is. Minden gazdának saját érdeke, de a háboruban álló ország iránti hazafias kötelessége is, a kapásnövények megfelelő műveléséről kellő időben gondoskodni.

Helyreállt Nanking-Kina és az olasz szociális köztársaság közötti kapcsolat. Nankingből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A nemzeti kínai kormány üdvözlöi Spinelli követéségi tanácsosnak, a fasiszta köztársasági kormány ügyvivőjeként történő kinevezését a kínai fővárosban, amiattal ismét helyreállnak a Kína és Olaszország között a kapcsolatok. Badoglio árulása óta Olaszország Nankingban nem képviseltette magát.

Meghalt a hegyközségi gyermek-tragédia egyik sebesültje. Lápunk tegnapi számában beszámoltunk arról a súlyos balesetről, amelynek hat gyermeksebesültje volt Hegyközségi társaságban. Mint csütörtökön este érte-
ülünk a kézigránattal játszó gyermekek közül Nagy Lajos 10 éves iskolásfiú súlyos sérüléseibe a váradi kórházban meghalt.

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság Magyar könyvnap 1944 SZÁLASI FERENC ORSZÁGIÁRASA
Irtá: Csonka Emil dr. Vágó Pál:
AMIRŐL A NÉPSZAVA HALLGATOTT
Könyv és Lapkiadó r.-t. székhelye: Rákóczi-ut 40. Márcy-kort sarok
Összetartás székhelye: Musólyi-téren
Népsz. székhelye: Rákóczi-ut — Uránia előtt.

Rendelettel szabályozták a hadművelési területekről történő állatszállításokat
Jurcsák Béla földművelésügyi miniszter állategészségügyi okokból elrendelte, hogy hadművelési területekről mindaddig, amíg azt a hadművelési terület állategészségügyi viszonyai indokolták teszik, csak azonnali levágás céljából szabad állatokat és pedig lovat, szamarat, öszvért, szarvasmarhát, bivalyt, sertést, juhot és kecskét az ország más részébe szállítani. A rendelet értelmében a szállítás kizárólag vasuton történhet. Az állatbirtokosnak az állatok elszállítását, valamint azoknak a rendeltetési helyre való érkezését a községi előjárásúgnál (polgármesternél) be kell jelenteni. A rendelet a hivatalos lap pénteki számában jelent meg (MTI)

Most jelent meg:
Dr. Eröss Alfréd összeállításában:
Egyház és élet
erdélyi katolikus évkönyv.
Ara: 6 P.
Beszerezhető a MagyarLapok kiadóhivatalánál.

Megkezdődnek a közhivatalokban a nyári szabadságolások

A tisztviselőtársadalom már hetek óta bizonytalanságban él abban a tekintetben, hogy megkezdhetők-e a nyári szabadságolások. Erről a kérdéssel illetékes helyen tárgyalások is folytak s most megtörtént a döntés: a köztisztviselők az idén is elmenthetnek ugyanúgy, mint mások, nyári szabadságra. Sőt: buzdítják őket, hogy minél előbb kezdjék meg nyári pihenésüket, hogy kipihenve magukat minél hamarabb visszatérhessenek és fokozott mértékben teljesítsék kötelességüket munkahelyükön.

*****

A nagyváradi kir. törvényszék P. 2724—1944. szám.

Idéző hirdetmény

A nagyváradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy dr. Grosz Imre behajtási ügygondnok felperesnek Madarasi György alperes ellen 16.666 P 66 fillér tőke és jár. iránt indított perében a perfelvételre határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1944. évi július hó 1. napján délelőtt 11 órakor hivatalos helyiségében (Széchenyi-tér 14. házszám II. emelet 92. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Madarassy György alperes részére, aki ismeretlen helyen tartózkodik, ügygondnokul dr. Seimeczki János ügyvédet (lakik Nagyvárad) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 13. napján.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

A kiadomány hitelűl: Doronszkykné,
s. k., s. hiv. tisztviselő.

RÁDIÓ

SZOMBAT, JUNIUS 3.
Budapest I.

8.30 Szekesfővárosi Tűzoltózenekar.
9.40 Szórakoztató muzsika.
11.40 Szülők iskolája.
12.05 Szórakoztató muzsika.
13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Légierők zenekara.
14.45 Mindenből mindenkinek.
16.10 A vakok mégis látnak.
17.00 Verseik a havasról.
17.20 Melles Béla zenekar.
17.50 Hangképek innen-onnan.
18.20 Basilides Mária és Eyssen Iren ket-tősöket énekel.
18.40 Külföldi tájékoztató.
19.00 Német hallgatóinknak.
19.30 Magyar zeneszerzők felőrája.
20.05 Dr. Hegedűs István előadása.
20.20 Szívek szimfóniája.
22.20 Ki mit szeret.

szolgálatos gyógyszertárak:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszertár, Szt. László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.
FEHER KERESZT gyógyszertár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.
SZENT LÁSZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedűs I.) 19-29.
MEGVÁLTO gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombati reggelig tart.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Kiss Ferenc felléptével Gyurkovics leányok pénteken és szombaton

Pénteken és szombaton este fél 7 órakor Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfelléptével Herczegh Ferenc: *Gyurkovics leányok* című vígjátékát mutatja be a színház. Mérsékeltlen felemelt helyárak. Pénteken bemutató, szombaton Á-bérlet ráfizetés nélkül. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Eladó lányok, a legmulatságosabb operett-újdonosság szombaton délután fél 4 órakor *filléres helyárakkal* van műsoron. Csupa kacagás és derű.

Vasárnap délután fél 4 órakor a nagyszerű *Hadik huszárok* kerül színre. Este pedig Jurik Julcsi felléptével *Zsákhamacska* van műsoron.

Filléres helyárakkal hétfőn este Népművelési előadás sorozatban *A kaméliás hölgy* van műsoron, főszerepekben Lovasi Klári és Horváth Jenővel.

Koltay Aranka vendégfelléptével kedden és szerdán mutatja be a színház a nagyszerű aratott *Csárdás* című íz-ig-ig magyaros operettet. Kedden bemutató, szerdán pedig Á-bérlet.

Június 8-án, *Urnapján* délután és este *pécsi öreg diákok együttese* ven-

dégszerepel a színházban. Konferál: dr. Legényei József. Jegyek már elővételben válthatók a pénztárnál. Mérsékeltlen felemelt helyárak.

MŰSOR:

Péntek este fél 7 órakor: *Gyurkovics leányok* (Kiss Ferencsel), bemutató bérlet.

Szombat d. u. fél 4 órakor *Eladó lányok*.

Szombat este fél 7 órakor: *Gyurkovics leányok* (Kiss Ferencsel) Á-bérlet.

Vasárnap délután fél 4 órakor: *Hadik huszárok*.

Vasárnap este fél 7 órakor: *Zsákhamacska*.

Hétfő este fél 7 órakor: *A kaméliás hölgy*.

Kedd este fél 7 órakor: *Csárdás*. (Koltay Arankával.) Bemutató bérlet.

Szerdán este fél 7 órakor: *Csárdás*. (Koltay Arankával.) Á-bérlet.

Csütörtök d. u. fél 4 órakor: *Pécsi Öregdiákok Együttese*.

Csütörtök este fél 7 órakor: *Pécsi Öregdiákok Együttese*.

SPORT

Vasárnap fél 5-kor kezdődik a NAC—BSzKRT évadzáró találkozó Fél 1-kor NAC III—GyTE, fél 3-kor NAC I' B Hunyadi SE

Az NB I-egyesületek vezetői a szokásos heti értekezletükön elhatározták, hogy most vasárnap kivételesen fél 5 órakor elkezdhetők a mérkőzések. A Tisza fővárosi képviselője azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a Ferencváros elleni mérkőzésüket 3 órakor kezdjék, mert a szabadságoltatási nehézségek miatt még vasárnap el kell utazniok a fővárosból. Tekintettel arra, hogy a Ferencváros—Tisza mérkőzés nemcsak a kiesés, hanem a második hely szempontjából is fontos jelentőségű, a szövetségi határozat értelmében a többi a kiesés és a második hely szempontjából döntő fontosságú mérkőzéseket is 3 órakor kell elkezdni. Erre azért van szükség, hogy a kiesés, illetve a második hely szempontjából fontos mérkőzéseket egyidőben játsszák, ne-

hogy a már befejezett mérkőzés eredménye befolyásolja a még küzdő csapatok játékosait. Ezek szerint a helyzet vasárnapra a következő:

Fél 5 órakor kezdődik a NAC—BSzKRT, a Szolnok—SolBTC, a Gamma—Kispest és az Újvidék—DiMÁVAG mérkőzés.

3 órakor pedig a Ferencváros—Tisza, a Kinizsi—Újpest, a Csepel—Elektromos és a DVSC—Kolozvár mérkőzés.

A NAC—BSzKRT mérkőzésnek izgalmas előcsatái is lesznek. Idehaza játszik mind a két zöldfehér utánpótlás a NAC II. a Gyula TK-t látja vendégül, a NAC III. pedig a Békésszentandrás Hunyadi SE-vel méri össze erejét. Vasárnap tehát igen kiadós műsora lesz az Erzsébet-ligeti sportpályának.

Felhívás az Árpád Lövész Egyesület tagjaihoz!

Az egyesület elnöksége folyó hó 3-án, szombaton d. u. 5 órakor és 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az Apponyi-fasor 1. sz. a. (Hadapródiskola mellett) lévő fedett lőtérén a hadipuska lövészetre vonatkozó megbeszélést rendez melyre meghívja az éles-lövészet iránt érdeklődő egyesületi tagokat.

Hatalmas teniszverseny zajlik le vasárnap

(Nagyvárad.) Vasárnap igen izgalmas teniszverseny zajlik le Nagyváradon. Itt rendezik meg az Erdélyi kerület csapatbajnoki döntőjét. A bajnoksáért az NSE és a Kolozvári EAC fog küzdeni. Erdély legjobb teniszezőit láthatjuk ezen az izgalmas erőpróban.

Kávéházakban és boltokban kéri a "MAGYAR LAPOK" at.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

2 darab vasüstöt, egyenként kb. 100 liter őrirtalommal megvételre keres a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2—6. 126

Külféle

Fertőtlenítést, poloska, mely ée min. dennemű fergék irtása; 38-évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 318

Menyasszony és koszorúanyag művirág fejdizsek és kezesokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok rakaron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél. Kossuth-u. 5. Telefon 23—30.

Telefonfülkében talált pénztárcát átveheti, törvényszék 15. sz. szoba.

Allást nyee

Mindenes bejárónót (esetleg benntlako is lehet), jó bizonyítvánnyal felveszek azonnalra. Jelentkezni lehet reggel 8—10-ig dr. Baranyai, Hitler-u. 11. I. em. 128

Fiatall cukrászegedet és fiatal szolgát azonnal alkalmaz Eszes cukrász. Teleki-utca. 127

Munkásokat és munkásnőket azonnalra felvesz a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2—6. 126

„A Kolozsí sóstüdő”

junius 4-én
(vasárnap) megnyitlik!

Főzések szárító üzemünk részére munkásnőket azonnal felveszünk. Vegyi- és Élelmiszer ipari r. t., Anyos Pál-u. 2—6.

Allást keres

Tisztviselőnő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Címeket a kiadoba kér. 937

Oktatás

Német nyelvet tanít urinó, ebéd koszt ellenében. Piros Beláné, Sztaroverzkyu. 12. szám. 981

Junius hóban állami gimnazisták szüneti tanítását jutányosan vállalja: középiskolai tanár. Cím: kiadóban. 114

Elveszett

Elveszett 27-én éjjel 12—1 között a nagyalomás másodosztályú várótermében egy sötétkecs aprópénztárca, benne aranylánc kereszttel, aprópénz jegyzetekkel és bélyeg. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja be a Mocsáry írógépüzletbe, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2. Bazar-épület. 120

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓNYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: igazgató: felel.
Dr. Paál Árpád Dr. Viran Jeromos
főszerkesztő Szent Lászlónyomda R. T.
1944. június 2.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szt. László-nyomda R. T. 120